

2.	Маттео Баццеллі.	Нар.1772 р. в м. Лукка, Італія.	З 1806 року Т. Чацький запросив для своїх дітей учителем італійської мови та малювання.
3.	Ян Богумил (Йоган Готліб) Харіус.	Нар. 1776 р. в Мускау, здобув освіту а Дрездені.	З 1815 р., вчитель рисунку.

Завдяки популяризаторській діяльності Кременецької інтелігенції виробили волинських та поліських ткачів і майстрів вишивки звернуло увагу Київське кустарне товариство, зусиллями якого «було засновано художньо-рукодільну майстерню в с. Червоне Бердичівського повіту (сьогодні Андрушівського району) з метою розвитку традицій місцевої вишивки» [Цит. за:1, с. 159–161].

Висновки. Отже, учнівська творчість найкраще розвивається, пізнаючи і продовжуючи творчі традиції народу, засвоюючи матеріалізоване в них народне творче мислення.

Література

1. Павленко В. В. Діяльність педагогів-іноземців на Волині (XIX – поч. XX ст.) : навчально-методичний посібник / В. В Павленко ; за ред. М. В. Левківського. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2009. – 232 с.
2. Пеленський Є. Шкільний музей / Є. Пеленський // Сучасне українське середнє й високе шкільництво в Галичині й на Волині. – 196. – Ч. 2. – С. 168.
3. История педагогики и образования. От зарождения воспитания в первобытном обществе до конца XX века : учебное пособие для педагогических учебных заведений / [А. И. Пискунов, В. М. Кларин, М. Г. Плохова и др.] ; под общ. ред. А И. Пискунова. – 3-е изд., испр. и доп. – М. : ТЦ Сфера, 2007. – 490 с.

УДК 159.922.27:372

Михальська С. А.

РОЛЬ ВИХОВАТЕЛЯ У ФОРМУВАННІ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Постановка проблеми дослідження полягає у тому, що дошкільне дитинство це вік початкового фактичного утворення особистості. Найважливішим фактором психічного розвитку дошкільника є його спілкування із дорослими. Поза спілкуванням неможливий розвиток специфічно людських психічних функцій та особистісне становлення.

Визначальна роль дорослих у формуванні особливостей психіки та поведінки дошкільника підкреслювалась у працях Е. Г. Ейдеміллера, С. Є. Кулачківської, О. І. Пенькової, Т. О. Піроженко, О. О. Смирнової, А. С. Співаковської, Т. М. Титаренко та ін.; професіоналізм вихователя дошкільного навчального закладу вивчали Л. В. Артемова, Г. В. Беленька, О. Л. Кононко, С. Ф. Русова та ін.

Метою роботи є висвітлення поглядів вчених щодо ролі вихователя у формуванні особистості дошкільників.

Від педагога, який прагне позитивно впливати на дитину, вимагається багато знань, творчості і терпіння. Вихователь має бути не лише вихованим, а й здатним до самовдосконалення. Для дошкільника важливим є особливий зв'язок саме з вихователем. І не лише тому, що у цьому віці дитина залежна від дорослого, а й тому, що у неї ще немає тривких і розвинутих взаємин з дітьми [2].

На думку І. Д. Беха [1], лише особистісно-орієнтоване виховання досягає розвивальної мети, оскільки воно спрямоване на усвідомлення вихованцем себе як

особистості, на вільне і відповідальне самовираження. Вихователь дошкільного закладу неодмінно повинен здобути статус значущого дорослого, який є для дитини не лише близькою, а духовно близькою людиною. Це передбачає розуміння, прагнення і вміння вихователя зберігати і підтримувати самотність дитинства. При цьому важливо обрати оптимальні форми і методи виховання і навчання.

У дошкільному віці у дітей виникають складні і різноманітні стосунки з однолітками, які значною мірою впливають на становлення їхньої особистості. Виявити характер особистісних стосунків дітей у групі вихователю дає змогу спостережливість, використання спеціальних методів соціально-педагогічних та психологічних досліджень (бесіда, соціометричний метод, вибір у дії, метод одномоментних зрізів та ін.). Вивчення цих стосунків є передумовою цілеспрямованого формування їх з метою створення для кожної дитини сприятливого емоційного клімату в групі.

Сила і зміст позитивного впливу гри на розвиток особистості дітей залежать від вихователя, який за необхідності має підказати дітям її зміст, простежити розподіл ролей, узгодженість дій. При цьому важливо, щоб діти поступово переходили до ігор, які потребують тісної взаємодії учасників, вміння враховувати думки один одного. Особливої уваги вихователя потребують лідери дитячих ігор, використання доцільних способів регулювання їхньої поведінки щодо інших дітей.

Вихователь повинен врівноважено ставитись до авторитетних серед однолітків дітей, щоб роль лідера не розвинула у них зазнайства, зарозумілості, схильності принижувати інших. Вихователь повинен знати, завдяки яким якостям діти здобули лідерство, на чому ґрунтується їхній авторитет. Оскільки не завжди моральність і ціннісні орієнтації таких дітей відповідають віковим завданням. Іноді у позиції лідера може опинитися дитина, схильна нав'язувати свою волю іншим, не зважаючи на інтереси і права решти дітей. Такі лідери часто мають необмежений вплив на однолітків [4, с. 181–185].

На думку О. Л. Кононко, сучасний вихователь – це передусім педагог-новатор, який відчуває нові життєві тенденції, тримає руку на пульсі часу, добре орієнтується у пріоритетах сучасності, спрямований на майбутнє, творчо ставиться до своєї професійної діяльності. Саме такий вихователь «...дивиться на освіту як на процес розширення можливостей компетентного вибору дитиною змісту, місця, тривалості, партнерів, матеріалів для своїх занять; створення умов для її саморозвитку, прояву сутнісних сил; пошук педагогічних технологій побудови розвивального способу життя дошкільника; формування в нього основ особистісної культури; створення виховного середовища» [3, с. 6].

Висновки і перспективи подальших розвідок. Для дошкільника важливим є особливий зв'язок з вихователем, адже правильно організований ним процес виховання впливає на саморозвиток і самовиховання дитини, стане невід'ємною частиною постійного самовдосконалення та формування особистості дошкільника. Подальші наукові розвідки вбачаємо у напрямку пошуку шляхів взаємовпливу вихователя та батьків на розвиток особистості дитини дошкільного віку.

Література

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання. Науково-методичний посібник / І. Д. Бех. – К. : ІЗМН, 1998. – 204 с.
2. Леонтьев А. Н. Проблемы развития психики / А. Н. Леонтьев. – Москва : Наука, 1984. – 493 с.

3. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі» / [Кононко О. Л., Плохій З.П., Гончаренко А.М. та ін.]; під ред. О. Л. Кононко. – К. : Світич, 2009. – С. 6.
4. Павелків Р. В. Дитяча психологія : навч. посіб. / Р. В. Павелків, О. П. Цигипало. – К. : Академвидав, 2008. – 431 с.

УДК 159.98

Молчанова О. М.

РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА ЗАСОБАМИ АРТ-ТЕРАПІЇ

Постановка проблеми. Психологічна культура педагога виступає фактором якості його освітньої діяльності та умовою успішної взаємодії з учасниками навчально-виховного процесу. Психологічна культура, неможлива без розвинутої емоційно-вольової сфери особистості, яка передбачає здатність свідомо керувати своїми емоціями, регулювати свої дії і поведінку, володіти собою, створювати позитивний емоційний настрій та сприятливий психологічний клімат, розуміти почуття учня (емпатія) тощо.

Уміння сприйняти почуття іншої людини як власні, здатність до емоційного відгуку є необхідним компонентом спілкування, специфічним засобом взаємопізнання, особливо в системі педагогічних професій. Всі ці вміння забезпечує емоційна компетентність як важлива складова професіоналізму вчителя. Тому, **мета даної статі** полягає в аналізі арт-терапевтичних методик для розвитку зазначеної системної якості педагога.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Емоційна компетентність є афективно-когнітивним явищем, яке забезпечує готовність і здатність людини гнучко управляти емоційними реакціями, як власними, так і інших, адекватно ситуаціям і умовам, що змінюються [5]. Вона включає в себе 4 важливі навички: 1) вміння усвідомлювати, коли людина починає відчувати емоцію, до того як вона починає говорити чи діяти; 2) вміння вибрати як себе поводити, коли особистість відчуває емоцію, щоб досягати власних цілей не шкодячи іншим; 3) вміння відчувати, які емоції відчувають інші люди; 4) вміння правильно використовувати інформацію про почуття інших людей, яку від них отримуємо [9].

Гордон Драйден та Джаннет Вос відзначили, що емоційна компетентність є важливішою ніж академічна для розвитку гармонійної особистості, так зване IQ лише на 20% впливає на життєвий успіх, а 80% припадає на інші чинники [2].

Для розвитку емоційно-вольової сфери педагога можна застосовувати арт-терапію, яка використовується як підтримувальне середовище для особистості, спосіб вирішення конфліктів, інструмент соціальної інтеграції, можливість подолання емоційної депривації, для допомоги в ситуації кризи ідентичності та складних життєвих ситуацій, в багатьох інших випадках. Вона звертається до глибинних шарів несвідомого, задіює процеси пошуку шляхів до вирішення внутрішніх конфліктів особистості, формує активну життєву позицію, віру у свої сили, автономність і особисті межі [1; 4].

Виклад основного матеріалу дослідження. Під час виконання арт-терапевтичних технік запускається механізм проєкції, адже кожен творчий продукт, що створюється, є метафорою внутрішнього світу особистості, виражає її приховані переживання. Можливість через творчість обійти «цензуру свідомості» надає унікальну можливість розвинути та дослідити власні несвідомі процеси, приховані ідеї і стани, бажані соціальні ролі та форми поведінки, що знаходяться в «витісненому вигляді», як зазначала О. Вознесенська [3].